

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΜΕΣΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΔΕΙΓΜΑΤΙΚΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟ ΔΟΚΙΜΙΟ ΤΕΤΡΑΜΗΝΩΝ 2020-2021

ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ
ΤΑΞΗ: Β΄ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΓΡΑΠΤΗΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΝΕΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ 135΄

Το εξεταστικό δοκίμιο αποτελείται από τρεις (3) σελίδες

ΟΔΗΓΙΕΣ

1. Να απαντήσετε ΟΛΑ τα ερωτήματα.
2. Να γράψετε μόνο με μπλε ή μόνο με μαύρη πένα ανεξίτηλης μελάνης.
3. Απαγορεύεται η χρήση διορθωτικού υγρού και διορθωτικής ταινίας.
4. Να προσεχθεί ιδιαίτερα η εμφάνιση και η ορθογραφία.

ΜΕΡΟΣ Α΄: ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

(ΜΟΝΑΔΕΣ 70)

Τα ΜΜΕ ως φορέας κοινωνικού ελέγχου στην εποχή της κρίσης

Τα ΜΜΕ έχουν αποτελέσει αντικείμενο πολλών μελετών, με το ενδιαφέρον να επικεντρώνεται στον ρόλο τους στην κοινωνία και στην επιρροή που ασκούν στον άνθρωπο. **Η δύναμη που διαθέτουν τα παραδοσιακά ΜΜΕ εξακολουθεί να είναι μεγάλη.** Η ραγδαία ανάπτυξη της τεχνολογίας τα ενδυνάμωσε ακόμα περισσότερο. Πλέον δεν αποτελούν απλά μέρος της καθημερινής μας ζωής, αλλά θα λέγαμε ότι αποτελούν ένα από τα κριτήρια βαθμού κοινωνικοποίησης του ατόμου. Για να το κατανοήσουμε, αρκεί να ανατρέξουμε στον D. MacQuail, ο οποίος χαρακτηριστικά αναφέρει ότι μπορούμε να θεωρούμε ότι το να αφιερώσει κανείς κάποιο μέτριο χρόνο στα ΜΜΕ αποτελεί τουλάχιστον μία ένδειξη, ή πιθανώς ακόμα και ένα απαιτούμενο προσόν της ένταξης του ατόμου στη σύγχρονη κοινωνία.

Η οικονομική κρίση δεν τα άφησε ανεπηρέαστα. Μετά από 25 περίπου χρόνια οικονομικής ευημερίας θα έρθει η εποχή της κρίσης, όπου θα αναδείξει το γεγονός της συσσώρευσης ανορθολογικών πρακτικών, οι οποίες συνδέονται πρωτίστως με τη διαπλοκή με τους εκάστοτε κυβερνώντες και την ψευδαίσθηση ότι αυτές μπορούν να αναπαράγονται στο διηνεκές. Έτσι, οι επιχειρήσεις των ΜΜΕ εμφανίζονται απροετοίμαστες· μείωση διαφημιστικών εσόδων, διόγκωση του δανεισμού, απολύσεις δημοσιογράφων και άλλων εργαζομένων στα Μέσα, αλλαγές στο περιεχόμενο είναι μερικές από τις συνέπειες της κρίσης στα ΜΜΕ.

Η εξέταση της κρίσης στον χώρο των ΜΜΕ παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον για δύο λόγους. Πρώτο, διότι σχετίζεται με το δημόσιο αγαθό της ενημέρωσης και δεύτερο, γιατί η λειτουργία τους συνάπτεται ευθέως με τη λειτουργία του πολιτικού συστήματος. Αυτό που φαίνεται να συμβαίνει είναι τα ΜΜΕ να προσπαθούν να εξασφαλίσουν την

επιβίωσή τους μέσω της ροπής τους προς τη μία ή την άλλη πολιτική πλευρά. Στο σημείο αυτό η προπαγάνδα διαφαίνεται πιο έντονα από ποτέ, με τις βασικές προϋποθέσεις της, όπως η πρόθεση του κράτους να εναρμονίσει τους στόχους των πολιτών με τις δικές του επιδιώξεις, η επιλεκτική διάχυση πλευρών της πληροφορίας και η εσωτερίκευση από τους πολίτες ως δικές τους πολιτικές τοποθετήσεις, ιδεολογίες και κουλτούρες που παρουσιάζονται ως υποδειγματικές από τα ΜΜΕ, να εφαρμόζονται μία προς μία. Διάφορες τεχνικές βοηθούν προς αυτή την κατεύθυνση. Η δημιουργία στερεοτύπων, τα οποία για μεγάλα τμήματα του πληθυσμού ισχύουν ως λογικά σχήματα με βάση τα οποία ερμηνεύουν τα φαινόμενα της πραγματικότητας. Για παράδειγμα το φαινόμενο της ανεργίας γίνεται αφορμή για τη δημιουργία στερεοτύπων και προπαγανδιστικών μηνυμάτων μέσω των ΜΜΕ.

Συμπερασματικά, θα λέγαμε πως έχει διαπιστωθεί ότι τα μέσα μαζικής ενημέρωσης διατελούν συγκεκριμένους ρόλους και λειτουργίες. Η δύναμη των μέσων είναι βέβαιη όπως και η χρησιμότητά τους ως μέσου επικοινωνίας και ενημέρωσης. Η σωστή λειτουργία τους δεν αποτελεί εύκολη υπόθεση, καθώς από τη μια, συνδέονται με το πολιτικό σύστημα ως πομπός ενημέρωσης των εξελίξεων και από την άλλη, αποτελούν επιχειρήσεις, που όπως κάθε επιχείρηση επιθυμεί να είναι κερδοφόρα. Το ερώτημα είναι πώς θα μπορούσε κανείς να αντισταθεί στον έλεγχο της σκέψης από τα ΜΜΕ. Είναι φανερό πως λύση δεν αποτελεί να καταργηθούν και να επιστρέψουμε σε παλαιότερες εποχές. Ίσως τελικά, η αντιμετώπιση του φόβου της απόρριψης, όταν εκφράζονται απόψεις διαφορετικές από την τεχνητά διαμορφωμένη «κοινή γνώμη», να αποτελεί μέρος αυτής.

(Διασκευή)

Κωνσταντίνα Κουρούση, Κοινωνιολόγος, ΜΔΕ Εγκληματολογίας
Αντεγκληματική Πολιτική και Κοινωνικός Έλεγχος σε εποχή Κρίσης, Τιμητικός Τόμος Κουράκη
Αναρτημένο: <http://crime-in-crisis.com>
Ημερ. ανάρτησης: 25 Ιανουαρίου 2016
Ημερ. τελευταίας προσπέλασης: 9 Μαΐου 2016

A.I. ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ ΚΑΙ ΜΟΡΦΗΣ

(ΜΟΝΑΔΕΣ 30)

A.I.1. Να γράψετε **περίληψη** του πιο πάνω άρθρου, έκτασης 120 – 140 λέξεων. Το κείμενό σας πρόκειται να δημοσιευθεί στη στήλη της μαθητικής εφημερίδας «Ο κόσμος μας κι εμείς».

(μονάδες 8)

A.I.2. Να γράψετε **έναν (1)** τρόπο πειθούς που χρησιμοποιεί η συγγραφέας στην **πρώτη (1^η)** παράγραφο και **ένα (1)** αντίστοιχο μέσο πειθούς. Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας.

(μονάδες 4)

A.I.3. Η συγγραφέας στην **πρώτη (1^η)** παράγραφο αναφέρει: «**Η δύναμη που διαθέτουν τα παραδοσιακά ΜΜΕ εξακολουθεί να είναι μεγάλη**». Συμφωνείτε ή διαφωνείτε; Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας, με **δύο (2)** δικά σας επιχειρήματα/παραδείγματα.

(Έκταση: 60-80 λέξεις)

(μονάδες 4)

A.I.4. Να εντοπίσετε και να γράψετε **έναν** τρόπο ανάπτυξης της **τρίτης (3^{ης})** παραγράφου. Να δικαιολογήσετε την απάντησή σας.

(μονάδες 3)

A.I.5. Να αναφέρετε **δύο (2)** γλωσσικά στοιχεία με τα οποία επιτυγχάνεται η συνοχή στην τελευταία παράγραφο του κειμένου.

(μονάδες 3)

A.I.6. Να ξαναγράψετε τις παρακάτω φράσεις, αντικαθιστώντας κάθε μία από τις υπογραμμισμένες λέξεις με **μία (1) συνώνυμή** της, χωρίς να αλλάξετε τον γραμματικό της τύπο:

Η ραγδαία ανάπτυξη της τεχνολογίας τα ενδυνάμωσε ακόμα περισσότερο.

Έτσι, οι επιχειρήσεις των ΜΜΕ εμφανίζονται απροετοίμαστες· μείωση διαφημιστικών εσόδων, διόγκωση του δανεισμού [...]

(μονάδες 4)

A.I.7. α) Να αναλύσετε την πιο κάτω λέξη στα συνθετικά της μέρη και

β) να σχηματίσετε **μία (1)** νέα λέξη, απλή ή σύνθετη, από το β' συνθετικό της:

- **συμβαίνει**

(μονάδες 4)

A.II. ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΓΡΑΠΤΟΥ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΟΥ ΛΟΓΟΥ

(ΜΟΝΑΔΕΣ 40)

«Η δύναμη που διαθέτουν τα παραδοσιακά ΜΜΕ εξακολουθεί να είναι μεγάλη. Η ραγδαία ανάπτυξη της τεχνολογίας τα ενδυνάμωσε ακόμα περισσότερο. Πλέον δεν αποτελούν απλά μέρος της καθημερινής μας ζωής, αλλά θα λέγαμε ότι αποτελούν ένα από τα κριτήρια βαθμού κοινωνικοποίησης του ατόμου.»

Σε άρθρο σας, που θα δημοσιευτεί στην ηλεκτρονική εφημερίδα του σχολείου σας, αφού αναφερθείτε στον ρόλο που διαδραματίζουν τα ΜΜΕ στην εποχή μας, να προτείνετε τρόπους με τους οποίους το σύγχρονο σχολείο θα μπορέσει να βοηθήσει στον περιορισμό του φαινομένου της παραπληροφόρησης.

(Έκταση: 350-400 λέξεις)

Σημείωση: Δεν επιτρέπεται να αναφέρετε το ονοματεπώνυμό σας ή οποιοδήποτε άλλο στοιχείο, το οποίο μπορεί να αποκαλύψει την ταυτότητά σας.